

LIFE-IP Klimaatadaptatie 2022-2027

Samenvatting van het programma

Wat is LIFE-IP Klimaatadaptatie?

Het programma LIFE-IP Klimaatadaptatie richt zich op het versnellen van de aanpassing aan klimaatverandering in Nederland, zoals beschreven in de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Hiervoor hebben 22 Nederlandse partners subsidie gekregen van de Europese Unie. Het programma duurt zes jaar, van 2022 tot en met 2027. De geleerde lessen worden breed verspreid in Nederland en de rest van de Europese Unie. Zo draagt het programma bij aan een klimaatbestendiger Europa.

Waarom dit programma?

Nederland heeft het programma opgezet om belemmeringen bij het implementeren van klimaatadaptatie weg te nemen. Er zijn vier doelen:

1. Het ontwikkelen van toegankelijke en begrijpelijke kennisproducten en tools over de effecten van klimaatverandering, en over de effecten en effectiviteit van adaptatiemaatregelen.
2. Het stimuleren van bewustwording en urgentiebesef, zodat mensen en organisaties in actie komen.
3. Het stimuleren van een integrale aanpak met andere opgaven – zoals de woningbouwopgave, de energietransitie en gezondheidsbevordering – en het ontwikkelen van structuren voor besluitvorming die deze aanpak ondersteunen.
4. Het ontwikkelen van businessmodellen en vormen van financiering voor adaptatiemaatregelen, voor gezamenlijke businesscases met publieke en private financiële middelen.

De opbouw van het programma

De doelen zijn verbeeld in vier samenhangende tandwielen. Bij ieder tandwiel hoort een aantal projecten, verspreid over het land. Ook zijn er versnellingsacties die het programma ondersteunen en ervoor zorgen dat klimaatadaptatie daadwerkelijk sneller plaatsvindt.

De tandwielprojecten

Kennisdoorwerking en tools

- Lokale klimaatinformatie – KNMI
- Project KAKATOE: toekomstbestendige ecologie van grote wateren – Rijkswaterstaat
- Gezondheid in klimaatadaptatiebeleid – GGD Gelderland-Midden

Bewustwording en urgentiebesef

- Naar een klimaatadaptief Arnhem – gemeente Arnhem
- City Park Apeldoorn – gemeente Apeldoorn
- Wijkklimaatmonitoring – gemeente Groningen
- Lokaal Hitteplan – GGD Rotterdam-Rijnmond
- Amsterdam Rainproof – Waternet
- Vergroten sponswerking van het bodem- en watersysteem Utrecht-Zuidwest – Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Governance en integrale aanpak

- Gouda Stevige Stad – gemeente Gouda en Hoogheemraadschap Rijnland
- Klimaatrobuuste beeklandschappen – provincie Noord-Brabant en Waterschap Aa en Maas
- Spuiboulevard – gemeente Dordrecht
- Climate Campus: een klimaatbestendige IJssel-Vechtdelta – gemeente Zwolle
- Klimaatbestendige regio Vallei en Veluwe – Waterschap Vallei en Veluwe
- Aanpak hittestress – provincie Utrecht

Businessmodellen en financiering

- Klimaatbestendig Súdwest-Fryslân – gemeente Súdwest-Fryslân
- Actieprogramma's klimaatadaptatie landbouw en natuur – ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Dialoog in dalend veen – LTO-Noord

De versnellingsacties

De resultaten van de projecten en acties worden voortdurend gevolgd, gemeten en geëvalueerd. Dit levert lessen op, die motiveren en inspireren (**monitoring en evaluatie**).

De partners van LIFE-IP Klimaatadaptatie communiceren op uiteenlopende manieren over het programma en de daarin geleerde lessen. Deze lessen worden breed verspreid zodat anderen ze kunnen toepassen (**communicatie, disseminatie, replicatie**).

Andere acties leiden tot een Kennisagenda klimaatadaptatie, Handelingswijsheden voor samenwerken in klimaatadaptatie, en een Inventarisatie van bestaande business- en financieringsmodellen.

Betrokken partijen

LIFE-IP Klimaatadaptatie is een samenwerking van 22 organisaties. Zij krijgen 9,5 miljoen euro Europese subsidie voor het programma en dragen samen 7,5 miljoen euro bij. Het programma-management is in handen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – het coördinerend ministerie voor klimaatadaptatie – en het RIVM, voor het verbinden van klimaatadaptatie met gezondheid. Betrokken partners zijn ministeries, waterschappen, provincies, gemeenten, gemeentelijke gezondheidsdiensten en LTO-Noord.

Colofon

Deze folder is gemaakt in opdracht van het programma LIFE-IP Klimaatadaptatie. Alle informatie over LIFE-IP Klimaatadaptatie is te vinden op het [Kennispotaal Klimaatadaptatie](#).

Tekst en vormgeving: Helder en Duidelijk

December 2022